

Justinctu enim fratrum suorum carnalium et amicorum quos habebat in curia per litteras apostolicas iterum mandatus est. Neientia igitur mora papa precipit ut regimen abbacie motis cassim suscipere que utique maxima erat in totius apulie et campanie partibus prelatus. **S**eptem enim episcopatus subiacet abbati illi. qui et ipse pontificale officium in omnibus amiserat. Si enim ergo preclarissimus adolescentis nec ordinem vel habitum suum deserere vel laudatione consensit. Cui cum papa concederet ut in ordine et in habitu suo preesset officium noluit ille. et clam prolapsus a curia fugit. et in coloniā agrippinā venit. studuitque in loco illo. quo usque preclarus lector fratrum ibidem frater albertus parisiensis est translatum. et pro incomparabili scientia theologie cathedra sortitus est. Post quem et idem frater thomas confirmis sollempnitatis regimen et cathedram adeptus est. et digno remunerationis honore ad deum orbis icolumis perseverat. **V**ixis narratis non ambigo. quod bonum opus desiderat. qui episcopatum desiderat. sed tamen quod non tantum preesse desiderat sed prodesse. **Q**uoniam nam multi tales. Si ergo confusione et obprobrium eterne pene effugere volueris. cum pre

latis prouidis et perfectis lassos et aberrantes persequere. ne per tuam negligenciam aut duriciam depereant aut exemplum.

Quod prelatus sit benignus et sollicitus pro pace suada. Ca. xxi.

Ecce regis benignitas et sollicitudo maxima circa populos. et circa regem populi obediencia. adeo persequatur. ut nunquam odio a discordia iuncte moueatur. Ecce quod culpandum est viciu nature corrupte. ut illud in contumaciam fuerit brevis vita. et in volatilibus apibus. et hominibus rois capax. tam ferali mente transgreditur. **U**t enim gloriosissimus augustinus in libro de ciuitate dei dicit. Nichil enim est hominum genere tam discordiosum vicio. tam sociale natura. neque omnium contra viciu discordie. si cauendum ne existeret. vel sanandum cum extitisset. natura sanare est humana. quam propterea deus creare voluit vnum. de quo multitudo propagaretur. hac amonitione. et in multis concordis unitas fuaret. **N**umquam pleneque inordinabiles et solitarie bestie sunt. ut leones vulpes et aquile tygresque. vel ursi. qui filijs suis mitres inuermunt et pacata ferocitate blandiunt. **Q**uis milius quam tumlibet solitarius rapinis circumuolat. **N**umquid in signum

pacis coniugium copulat nidum oge-
nt. oua fouit. pullos alit. et quasi
cum matrefamilias societatem
domesticam quanta pace potest
consuat. quanto magis homo infestus
quodammodo nature sue legibus.
ad in eundem societatem pacemque
cum omnibus quantum in ipso est in
omnibus optinendam elaborare de-
beret. ut quod in bestijs irrationa-
bilibus esse probatur. ipse homo ra-
tionalis seruare contenderet. De
pace plus elegantissime dicitur
pacem cum hominibus habebis. et bel-
lum cum vicinis. Semper igitur
dissensio ab alijs incipiat. a te re-
consiliatio. Non est existimandum ma-
lum nostrum. ut ad discordiam mo-
ueat. Intra nos est in ipsius visc-
eribus sedet. et ideo difficiliter ad
sanitatem venimus. quia nos egro-
tare nescimus. Medicina non re-
gio querenda est. tecum sunt que
fugis. Te igitur emenda. si vis
habere iocundas pugnaciones.
committit tuum sana. Si vis vicinis
exui. longe a vicinorum exemplo
recede. Magnanimes natura per-
durat. et ut quibusdam stolidum.
quibusdam pauidum. ita nobis glo-
riosissimum et excelsum spiritum.
Quare hoc. nisi ut honestissime
et mitissime viuatur. Multa non
quia difficilia sunt. non audemus.
sed quia non audemus. difficilia sunt.

Absolutum humane nature bonum.
corpis et anime pace contentum est.
Quers quere. Te fuga ut curas
minuas non ut adiuuat. curam fu-
gis. onus animi deponendum est.
Non autem tibi velle placebit lo-
cus. illud quod quers in pace viue-
re. in omni loco positum est. Non mi-
tum prodest vicia tua proiecisse.
si cum alijs exandum est. Magni
animi est placidum esse. tranquillum.
et iniurias et dissensiones super-
me despicere. In omnibus que ad-
uersari videntur sic formatus. ut
numquam te a forma recta diuellant.
Valerius omni fortuna est animus.
in utraque parte. res ipse deducit.
beateque ac misere vite ipse sibi
causa est. praua atque aspera ferre
bi sciencia et assuefactio emollit.
Non potest gratis ostare virtus.
ac si magni estimas. omnia sunt sine
murmuratione comitante. Malus
miles. qui impatorem sequitur ge-
mens. Pacem ille mundo intulit.
natus. pacem viuens. etiam mortuus.
et sui illi omnia statuta reddide-
runt. Quid ergo illi retribuam.
pro omnibus que retulit michi.
Pacem retribuam. primis. et si
persequantur. tamen vicem non redda-
mus. Si autem communis cum omnibus
hominibus securitas pacis habenda
est. quod illis altis agendum est. qui al-
terioris vite regulis instituti sunt.

ut pote successores; apostolorum
quibus casta pace sua per testame-
to reliquit. Pacem meam inquit do-
vobis pacem relinquo vobis. Sed heu
in secularibus personis pro parte cel-
savit persecutoris isania et nunc
non tantum clericos qui tamen soris
domini nuntiabantur etiam
cernimus et claustrales qui toti deo
esse debent nunc per fas nunc
per nephas contra prelatum sub-
bitos et prelatum contra subbi-
tos eleuati et in hijs omnibus iura
ecclesie superant et spernunt et
iura ciuilia asserere iusticiam gla-
dijs volunt et armis bellicis ab-
inuiem exercent. Apud pa-
piam longobardie ciuitatem no-
bilem in monasterio beati petri
extra muros ubi gloriosissimi
augustini corpus cum boetio no-
bili philosofo et martire castiano co-
ditum iacet quod celum aureum
nominatur sub innocencio huius
nominis papa tercio moysi ab-
bates suum crudelissime peme-
runt quam ob causam digne expulsi
regulares ibidem pro eis sunt locati.
In finio vero germanie a tate
nunc ellenensis episcopus luxurie de-
ditus est et rapinis tandem epis-
copatu priuatus est et deiecit. Cuius
loco cum vir nobilis et deuotus fuis-
set electus et consecratus et episcopatu re-
geret digne deo a predecessore

suo deposito neque raptus et oc-
cusus; quia de causa a fratre pro-
prio deprehensus vicaria morte
punitus est.

Quod subditi obediunt suis pre-
latis. Capitulum xxij.

Quia regem misericordiam populi
obediencia conseruatur.
Hinc de obediencia pa-
rum laus differendum est que
vtrique conseruata tanto est gracio-
ri in subiectis quanto per necessita-
tem imposita timoratio in pre-
latis. Hanc adam cum uxore po-
situs in paradiso transgreditur et
eiectus est. Hanc moyses et aaron
ab aqua contradictionis positi
non conseruauerunt et re promissio-
nis non intrauerunt terram. Hanc
saul electus in occasione agag et
eius populi non conseruauit et ideo
regno priuatus est. Sed forte
dicas deo deo obediencia non
prelatis. Audi quid dominus bl-
at in deuteronio. Qui super-
bieat nolens audire aut obedi-
re sacerdotis imperio morietur
et post parum. Si genuerit ho-
mo filium contumacem qui non
audiat patris ac matris impe-
rium et coherat obediencia con-
seruet lapidibus eum obruet popu-
lus. Non ergo conuenit tale susti-
neat a defendat ne sicut quodam
per inobediencia vnius hominis

peccatores constituatur multi. si
aut scribit beatus paulus aposto-
lus ad romanos ad thessalonicen-
ses. In obedientem vitare iubet
quasi excoicatum. Si quis inquit non
obedient verbo meo per epistolam
huc notet. ne commisceamini cum
illo. Christus deus et homo ut
euangelista ait matris subditus
obediuit. et hoc parum immo
et parva putatio. Quis ergo o
homo es qui te tibi credere presu-
mis et regi spernis. non obediens
regimini alieno. In imensum deo
monibus multa milia populi mo-
dico gubernaculo se committunt.
Qualiter autem obediendum sit domi-
nus in exodo moysi et aaron fi-
guraliter re promittens dicit. Abs-
que tuo imperio non mouebit quisquam
pedem a manu in omni terra egipti.
Moyses et aaron figuram continent
platonem ad quorum imperium omnis
subditus tenet obedire simplici-
ter in omni bono. Nec obediencia
in quibusdam religionibus extenditur
usque ad mortem. scilicet in ordine
predicatorum et minorum. In alijs re-
ligionibus nequaquam ita est. Et vide
rationem quare ab homine obediendum
est homini. sicut dicitur in libro
iudicii. obediens domino vocis
hominis. sol et luna a suis progressi-
bus tardauerunt. Quale autem
malum quidam nostra etate per in-

obediencia male cauteri iurrit re-
feramus. Venerabilis fulco de
gādauo natus canonicus apud insu-
las fuit. Dic ergo ut ipse nobis
narravit a magistro iacobo de vi-
triaco legato et predicatoris cru-
cis contra albigenses rogatus ut se-
cum crucem per flandriam pre-
dicaret renuit. Cui cum iheret p-
amicos. ut eum adiuvaret in nego-
cio ecclesie tam necessario. et deuo-
to. renuit ille secundo. et nullo modo
se futurum asseruit. Tunc magis-
ter iacobus illum magis preceptum
timere confidens. et ego inquit pre-
cipio vobis auctoritate quam suscipio. ut
in nomine domini ihesu christi in re-
missione omnium peccatorum vestrorum
illud negotium assumatis. Qui
dicitur fulco nullomodo inquit assu-
mavit. Et ego rogo vos ut nequaquam
me de hoc ulterius fatigatis.
Mox magister iacobus quiter
commotus in corde et fere usque ad la-
crimas fatigatus ait illi. Cum vti-
que digne possem vos excoicare
auctoritate commissa. et omni bene-
ficio iam suare per inobedienciam
commaculasse. Nolo tamen. ne graua-
men tamen in gere revideat tanto vi-
ro. Rogo tamen deum qui omnium
cordium est inspector. quatenus red-
dat vos non solum ad istud quod
spernitis. sed prorsus invictiles ab
omni. Mira res. mox ad hec verba

quarta febris eum cum fluxu ventris inuaserit et usque ad finem vite sue per viginti quinque annos irremediabiliter fatigauit. Et audi lectorem mirum dei iudicium de hoc viro cum talis ac tantus esset ut ei dominus ihesus castus fuit per fratrem egibum ordinis predicatorum in gaudauo precepimus ante mortem quasi recenter extensus in cruce visibiliter appareret et eum ante finem mensis augusti predicaret mortuum nullomodo tamen dominus illi in hac vita parcere voluit quin eum pro inobedientia tanto spacio temporis flagellaret. Quid ergo de nobis miseris futurum est qui parentibus inobedientes frequenter fuimus et prelati et deo maxime qui nos creauit et pascit qui tam perfecto viro pro sola inobedientia non peccat. Discant ergo apostoli et fideles cum prelato suo sinceriter et humiliter concordare et circa eum semper obedientiam conseruare. Seruent et pacem prelati subditis et pacem teneant subditi cum prelato ut in subditis honoris et gratie fructus crescat et per hoc in prelato gloria cumuletur etiam in presentia et eternaliter prelati cum subditis pace omnimoda proficiat.

¶ Quod subditi prelati orationum inuamen impendant. Capitulum xxiii.

Rex in expeditione a plebe sustollit. Ecce nunc subditis forma datur quem admodum se habere debeant ad prelatum et hoc idem est quod ille magnus prelati apostoli paulus subditis suis ait. Obedite prepositis vestris et subiaceite eis. Ipsi enim pugilant rationem reddituri pro animabus vestris. Quid est prelati in expeditione poni contra sathanam in orationibus bellum pugnare si temptatio subditis irrepserit contra mundum si perfractiois hereticorum ingruent contra pacem si mentem ad luxum inclinare voluerit contra carnem. Et hoc est cum moyses eleuare manus cum dauid eleuare oculos cum anima mentem sustollere ut expugnet preces hostes quos armis secularibus etiam si nocuerint nunquam debet. Nec sunt brachia robustorum dauid brachia militum casti preces et lacrimae. Audiui inquit dominus ad ezechiam orationem tuam et vidi lacrimam tuam euidentior visus auditu lacrimae enim sunt testes delictorum. Nec sunt arma et inimica demonibus et iuuabilia mundo et nobis tutela contra domesticum hostem carnis

Nec arma hec brachia q̄ sperue-
rūt. et intumērūt per superbiaz.
contra fluct⁹ elih sunt et erecti.
Unde dauid in planctu sup saul
et ionatā imprecatus est dicēs.
Mōtes gelboe. nec ros nec plu-
uia veniāt super vōs. vbi cecide-
rūt fortes israhel. quia in te ab-
iectus est clipeus saul. in ex celsi-
tuis ionathas interfectus est.
Saul et Jonathas prelatos sig-
nāt. q̄ idcirco ī gelboe pite dicitur.
q̄a ī ea idest ppter eam. et
notat supbiam. abiectus est cli-
peus forciū. idest paciā. q̄ vince-
re ī bonū neq̄a debuerunt. **U**n-
satis egregie q̄dam verficians
dixit. **N**obile vincendi genus
est paciā. vicit. **Q**ui patitur.
si vis vincere. discē pati. **E**t no-
tādum q̄ mons gelboe supbiā
signat. dicitur enī coaceruans
vbi sub audis irā dei scdm apo-
stolum in die iudicii. ī qua atte-
stante ppheta oēs ip̄i q̄h ignis
cōsumētur. **N**ichil enī deo idig-
nius superbia. et illa maxime q̄
nunc scēlestissima regnat prela-
torū. an non dicam potius cle-
ricorum. **T**u ergo vetus saul pre-
latus mitis et humilis. et iona-
thas colūbe domini. in expedicō-
ne posuit. nō extollas cornua si-
cut thaur⁹. s̄ in mitatis precibz
tuorū subditorum. qui te secum

sustollant ab celum. et sine bono
illa q̄ te arant negocia cōcludē-
tur. **Q**uāte aut virtutis apud
deum oraciones fidelū ac maxie
perfectorū existant in euidenti
miraculo videat. cum ipse iacobz
apostol⁹ dicat. **M**ulū valz oō
iusti assidue. **N**oui vite san-
ctissime mulierē ī p̄tib⁹ brabacie.
de qua vt melius credas sequē-
cia. modū vite compendiose de-
scribam. **I**n breui tugurio lapi-
deo reclusa eāt. loriciam ferreaz
portabat ad carnem. et sup lori-
cā ex cetis pilorum ciliū q̄ p
mediū lorice acrius pūgeba-
tur. super durissimos cornutos
lapides in discretis temporibz
nudis pedibz reālebat. ter tan-
tum in ebdomada pane in dimi-
dia parte mixto cineribz et pis-
cato lirineo in mensa et pōde-
re vscēbat. **N**ec plures sibi in
oracionibz commendatos domino
cotidie suppliciter offerebat. ut
eos sua clemēcia ab omnibz ad-
uersitatib⁹ tuere. **E**t audi sum-
me amiracōis miraculū. ut ipsa
met michi dixit. **I**n momento
quāz. de omnibz in oracione me-
mor erat. defectū virtutis et gra-
cie ita notabiliter sentiebat. ac
si lesionem corpalem in aliquo
articulo corpis v̄l membro suo
sēteret. **Q**ua ppter certissima

Nota

comprobatione cognoui multos
valde a diuturnis temptacionib;
periculis et aduersitatib; eius
oracionib; fuisse liberos. ¶ De
hac psona indubitabile miracu-
lum ab omnib; ferebatur. **F**ilia
fuit vix pauperrima et cum puel-
la nondum septennis miro fer-
uore spiritus interioris traheret.
rogauit patrem cum lacrimis vt
sibi psalterium comparet. **C**ui pa-
ter. **V**n filia psalterium compabo
q; vix tibi cotidie panem lucrari
sufficit. **N**ox illa cōsa ad ma-
trem casti orauit et dixit. **M**a-
ter casti da mī psalterium qd pa-
ter dare nō potest et ero perpetua
āilla tua. **I**n hac simplicitatis
prece pseuerauit illa p annū. **E**t
ecce ī somnis apparuit ei beata
vgō. ferēs vt ei videbat in ma-
nu duo psalteria, dicēs. **A**ccipe
nūc filia mea quodāq; ex duo-
b; elegeris. **R**ec morā. vbi cū
maximo tripudio elegit vnū.
Disparēte beata vgiē. puella de
sommis euigilās nichil iuenit ī
maib; suis et illusam se conq̄tes
a mēe casti flere cepit vberime.
Quod cū audiuit pater irāsit
filie et solat⁹ eā. vade inq̄t tm̄
dieb; dñicis et festiuis ad magi-
strā. que filias diuini psalterium
docet. primo discens legere. et
postea beata maria psalterium

tibi forsita parabit. **V**ira res.
quod vbi puella simpliater ac-
cepit. et ad magistrā q; filias di-
uinum docebat venit. psalterium
insperit et legit et sic beata ma-
ria multo miraculosius promif-
sum sue dignacionis impleuit.
Quod vbi viderunt honeste p-
sone et diuites matrone per-
rochie. emerūt puelle psalterium
et sequēti tpe cū eā ī casti serui-
cio alacritate cerneēt et deuotā. ei-
dem iuxta ecclesiā cellulā p re-
clusorio locauerūt. **S**ubtollas er-
go prelatū amīcū vlt̄ p̄mū cō-
missū tibi oracionū iuuamē. **E**t
scias p certo. qā qd illi īpendis
tibi p̄p̄i repēdis. et sis dignior in
p̄p̄is exaudiri. ī eo q; dignatus
es alijs misereri.

¶ **Q**z pfectiores subditi p̄latos ī
officijs releuent. **C**api. xxiiij.

Fessū regē hūenis subtol-
lunt. validiores ex toto
portant. **I**mpossibile ē
quēq; fortissimū. neq; s̄b mag-
nis et cōtinuis onerib; fatigari.
Fatigatoz aut psonā gygas ge-
mine substācie cast⁹ dñs oīm ī
se suscepit dicēs. **Q**uācio pra-
ua atq; puerī. q̄diu apd vos
ero. q̄diu vos paciat. **E**t vnde
o piissime benignissime atq;
prestolātissime ihesu tā īsolite

tam amare exclamacionis infatigacionis snia. **U**aq; quia ad generationez prauā incorrigibilitate. peruersam incredulitate. tāto tpe detinetur. **C**orrigas ergo mores. qui subditus es disciplinis salutari; erudire. quasi alinus fortis supponas mandatis dei humeros ad portandū. et fatigacionibus fessum i humeris subleuabis. **V**alidiores autē; dicunt hī qui carismata meliora sectantes. non solū subesse. s. etiā preesse nouerūt. **E**t hī sūt officia. qui uices prelatorū gerūt. et in hoc ex toto portant. supponentes inq; apostolū i caritate. **I**n puincia sweuie priorissaz ordīs p̄bicatorū; nup̄ fuisse fratru naracōe p̄cepim. que in sancto et p̄fecto regimine subditarum. membris om̄ibus fatigata et contracta iacebat. **P**riore ergo tuncensem fratrum predicatorū qui sororib; preerat occulte priorissa demandās se absolui rogat cū lacrimis. maxime tūc cum super hoc diu atq; rogaueat. tūc adhuc sanior esset atq; validior. mō ita uero cōtracta cū esset ut nullum membrū p̄ter linguā mouere ualeret. **M**otus autem prior lacrimis et invaliditūe deprecantis. cum eaz absolueret uoluisse. totus cōuent⁹ ad

pedes prioris prosternatus rogat. vberem plozans. ne illam absolueret a p̄oratu. quia se ad obediendum illi ouent⁹ patum sp̄s det q̄ diu uicē ad uerba formāda in p̄ceptis et exhortacōib; ordīs extollere p̄ualeret. **N**ec uidens prior et multum consolatus et edificatus sororum uerbis. priorissam eis cū tali invaliditūe dereliq̄t. **D**eputant ergo illi sorores quatuor. que cibant eam et sponūt. ac uertūt in lecto. portant ad ouentū. ad capitulum tenendū. **A**udit illa culpas et corrigit. exhortat singulas ad ordinem seruandum ordinat et negocia monasterii. nec in aliq̄ deperit per eam ulli prouideat spirituali uel etiā corpali. **N**ec diu postea q̄ i tali defectu a priore relicta ē. laborib; cōpassa sororū; que eam humanissime pertractabant. cōuentu quodā die i refectorio comedente facit se ante altare iecclieham deponi. **S**ecedētib; ergo sororib; eleuato vultu ad corpus cristi in p̄ride cum lacrimis dixit. **T**emp⁹ ē domine ut onere prelatis absoluat et corpe. **S**ed quia placet tibi. sic qualisq; adhuc gemam et laborē sub onere. **R**ogo te per tuā nimīā bonitatem; ut sororū mearū laborib;

parcas. et corpus meum restitu
as sanitati. vñ tibi placeat vt
proius absoluar. **Q**uia res. **A**d
hec protin⁹ verba priuiffa ex
iliuit in pedes. et obuia conuen
tui sororum de rectorio cū de
cantacōne misere mei deus sub
ito venientiam pre ammiracio
ne sorores fugere voluissent. i
clamat dicēs. Priuiffa vestra
ego sum. nolite timere. **N**ox so
rores mutata gratiarum actio
ne pro psalmo ymnū. **T**e deum
laubamus pro cēdentes in eccle
siam decantauerunt. **O**vere dig
na remuneratio subditorum. s
heu q̃ pauci sunt hoc maxime
tempore. q̃ portare velint. et non
pocius portare. **E**xercent officia.
vt querant que sua sūt. nō que
ihesu cristi. **C**erte iudas fide eāt.
et loculos habēs plenos. ea que
mittebāt portabat. **E**t q̃a sem
per infidel⁹ infideliter agit. mur
murat contra dñm veritatis. eo q̃
passus ē preciosū vngētū super
caput eius sacētissimū diffūdi.
Male ergo inuidus pietati. as
suescit in peius. et precio vili di
strahit salutis auctore. **C**redis
ne iudā istū officiariū aliquē
imitari. **N**on dubites. **S**ubtra
hūt nōnulli tales prelati. sub
trahūt fratres. subtrahunt et
egemis. implent marsubia. **E**t

si cupidi sūt honoris aut glorie.
student inter paritatem. donec
aliqua dignitas pateat q̃ medi
ante symonem cōsequant. **N**ec
in hoc tantum diei sufficit ma
licia sua. sed et si locus occasio
nis fuerit. surgunt in patrem p
prium patre de. sicut iudas in
dominum. et per complices clā
corruptos. si quibus finistis. ac
cumulant grauiora. et vbi hec in
ueniri non potuerint. fingūt mē
bacia. et per hec sacramēta fir
mata. deuorant innocentem. vt
pro eo regnēt. aut regnare faci
ant ypocritam. per quem exer
cere et facere poterunt quod in
tendunt. **N**ec plerumq; paten
ter. et si quando latenter pos
sunt hoc faciunt. ne in suspicio
ne malignitatis veniant aut
doli. **S**ed absit. vt frustratur sen
tencia veritatis qua dicitur.
Nichil operū quod non reue
letur. nec absconditum quod non
sciatur. quod patuit in iuda. qui
suspensus crepuit medius. et dif
fusa sunt oīa viscera eius. **N**o
stra tēporis iudas. credis ne pa
ti similia. **T**ime dubites. **A**d
modicū dissimulare potes neq̃
ciam. s̃ nō in longū. **A**ccedit ei
cuius vltra q̃ credere potest pti
nenter aut imptinēter occasio.
p quā nō tm̃ ista malignitas i

integrū pateat. et eciam vere
cūda vulgaris audacia. utis ad
dicens nephanda feraliter. ut
per fas et nephas. in ore idisse
ceterū omniū abhominabilis hāea
tis. Nec cōfidat fame ante for
sitā habitare. Absolon enim et si
pulcheram⁹ in omni israhel. p
eo tamen q̄ misus est cōtra pa
trē. suspendio iugulat⁹ et triplici
hasta confoss⁹ est. Caue ergo et
tu. ne hasta fide cōscie. hasta
turpis ifamie. hasta gehēnalis
pene. postmodum transfigaris.
Horum tot exempla q̄t regna.
Unū tamen referam. euident in
subiecto. Erant in Flandria fi
at a p̄sbitero terre illi⁹ cogno
ni duo vici diuites. qui contra se
grauiter inimici. oportunitate. q̄
rebāt qualiter vn⁹ alter⁹ capet
vī necaret. Erat autē quidā ne
quissim⁹. qui vnus seru⁹ fuerat.
et nūc alter seruiebat. Ad hūc
ergo cui olim seruierat ille veni
ens. cōquest⁹ est de domino cui⁹
ad presens erat seru⁹. sibi q̄ fo
re per facile. ut eius manib⁹ illū
tradat. qui gaudius p̄tinuo pa
ct⁹ ē pecuniā illi dare. et sp̄s p̄s
dit. et exīde nacta oportunitate.
dominū tradidit in man⁹ inimi
ci. Quo ocaſo venit p̄ditor ille
ad amicos partis aduersē. et si
mili dolo tradendū illis optulit

ocisore. Credebat enī zelus p
dicōis in p̄mo omib⁹. nisi solis
illis cum quibus pactus. inierat
latuisse. sed non sic eāt. Cōpre
hensus ergo ab illis quib⁹ trade
re voluit occisore. oblat⁹ ē iudi
ci. et suspensus. turpi morte neci
tus est. h̄ zelus eius facto turpi
ori postmodū claruit. Amicorū
enim p̄cib⁹ patibulo depōi p
missus est. et in terra sepultus.
Nec mora. sequēti nocte cum se
pultus fuisset. ignoti canes sepul
tum multis vidētib⁹ extraxerūt.
et membratim inter se miserabili
ter discerperūt.

Qz subditi i morte boni pla
ti iure trahent. Capi. xxv.

Regem si mori contigerit.
triste popul⁹ circa ei⁹ fi
nem glomeratur. spectā
tesq̄ ex animē lugēt. tūc n̄ sub
ueiatur eis. fame moriūtur. Ne
uolue textū. veteris et noui testa
m̄tialiarumq̄. gēciū libros. nō
inuenies in gestis filiorum hōi
num tātū. piaculum. quale nūc
in apibus vides. q̄ filij pro patrē
tib⁹ mortis dispendiū incurrē
runt. nisi q̄s forte patrem. aut
q̄d min⁹ est animatū vindicare
volens ocaſum aut lesū. mor
tem incurrat male aut⁹. pa
tres autē. pro filiis. viros pro

feis et everso sepe inuimus.
Uget ysaac matrem. **J**oseph luget et patrem. **O**ptauit iacob filium sequi lugens ad inferos.
Dauid mori pro absolō. **F**iliū pro patre mori uelle uel mortuū non inueni. **Q**uare autem hec pietas cōuertibilis non exstat. ut hant parentes pro filiis et filij pro parentibz moriantur. notari hic quidem potest humane nature corruptio. nisi forte iuxta quosdam illum nature ordinē iudicamus. ubi uidetur humor de radice arboris in ramos extēdi. sed non de ramis humorem ad radicem equali mensura recipi. **S**piritualiter tamē legimus filios pro patre mortuos. cum gloriosos martires pro christo regeneratore omnium usqz ad penalissimas mortes sanguinē cernimus effudisse. **H**ac morte sūm prophetam nichil uidimus preciosius. hijs q̄ cristū adhuc reciproca dilectione in suis intimis complectuntur. **D**e hoc etiam in libro de natura rerum strophabos figurate valde describitur. **A**rpia avis est in deserto indie in loco que stragopoles dicitur iuxta mare ionium. rapinis insatiabilis fere. semper faciem hominis habet. sed in se nichil virtutis huma-

ne. nam ferocitate depredat. insanit. grassatur ultra humanū modum. **H**ec auis primum hominem quem uiderit in deserto fertur occidere. **I**nde autz fortuitu aquas inuenit. et faciem suam in aquis fūcit cōtemplata. mox sui similem hominem se occidisse prospiciens. tūctat non modice. et hoc aliquando usqz ad mortem. uel plāgit mortuum omni tempore uite sue. **Q**uid auis ista crudelis nisi genus humanum significat. que beluina quidem semper ab ipso mundi exordio inuicem sibi ferocitate insaniuit et grassata est. **A**d hoc tandem flagitium immane peruenit. ut omnium creatorem dominum ad redemptionem suam in deserto seculi huius suscepta forma hominis uenientem despiceret. et occideret saluatorem. **Q**uis ergo homo tam crudeliter inhumanus. dei filium hominem inter hoīes et ppter hoīes factū. et a se idest sui causa pempum i scripturis scās uelut i lucidissimo speculo pspiciēs nō horrescat. et totis uisceribz passus occaso. nō amoretur mortuo. uel irremediabilibus lacrimis eum cotidie lamētetur. **U**nde iob. uisitans specē tuā nō peccabis. **E**t paulus ab

hebreos. **R**ecogitate inq̃ euz q̃
talem a persecutoribz sustinuit
tribulationez; si fuerimus socij
tribulationum. etiam et consola
cionuz. **E**t si cōpatimur conreg
nabimus. **E**ream ergo ad eū
extra castra. i. ppetuum ei⁹ portā
tes; dicas cum dauid. **Q**uid re
tribuas dō mino. pro omnibz q̃
retribuit michi; et consulu inter
no respōdet. **C**alicem salutaris
domini id est ihesu accipiam. et
nomen casti ad meā sufferēciā
iuocabo. **Q**uis enī ex se ad hoc
pdoneus. **F**elicem hominē vi
cē casto reddere cupiētē. **B**ea
ta mors et p̃ca offioz omni vitā
duz anima i morte tenebras ex
cuciet morosius cruciā dō i ctū
splendens gladij p casto mo
mentaneum formidabis. **E**cul
uiuo. graue me pondus corpis
mei astūgens alligoz. etia; for
tuna felix ifelicissī me otale scēs.
et non beatū me partem vbi tali
morte fūct⁹ expiat. **M**oriar er
go definam egrotare posse desi
naz alligari posse. definā mori
posse. **M**ortem ergo ut nūq̃ ti
meas beatam semper adopta.
Magna res est et nō diu dicen
da cum hora illa inenitabilis ve
niat equo animo abire. **V**iuere
noluit qui mori nō vult. **V**eniē
tem mortem nemo hylaris acci

pit nisi qui se ad illam diucius
p̃parauerit. **E**t reuera ut dicit se
neca. **H**onesta turpitudine est mo
ri p bona causa. et ego dico ho
nestissima pulchritudo est mo
ri momentaneum et sempvitas.
Vixim⁹ enim ut morer mur. si
quo fine viuēdum est. **S**inis au
tem legis ē castus et maxime
legis mortis ad iusticiā omni
credenti. **R**eq; enī dignus est
aliq; beata morte nisi vitā de fi
deādo futurā vehemēter exop
tet. **Q**uod autē i exemplū hui⁹
materie contingent referamus si
nit a fide dignis accepimus.
Circa annuz domini ab i carna
tōe. **M**.cc. xvi. quidā m vir fide
lis et bonus de opido dinanthea
mare trāsijt et ingressus terraz
sanctam loca singula in quib⁹
pedes domini stetisse quibusdā
indicijs ferebantur multa deuo
tione et lacrimis visitauit. **C**ūq;
venisset ad locū caluarie vbi re
demptorem nostr⁹ audiuit mor
tis angustias et crucis supplic
um pertulisse grauissime suspi
rijs ingemiscens cum clamore
valido et lacrimis dixit. **Q**uid
tibi benignissime domine q̃d ti
bi criste retribuas pro omibz
que prius amator amabilis i q̃
mirabilis tabuisti. **V**bi fuit lo
ca in quibus natus et i. hoies

conuersatus doctrinam euange-
licam predicasti et diuinitatis
tue indicta per miracula demō-
strasti. **N**ec quidem ob amo-
rem et reuerentiam tui sincero
corde complexus sum. hūc vero
loquim passionis et mortis tue
equo animo videre nō possum
ubi clavis crucifigi terebrari
lancea. et animam pro nobis
tradere uoluisti. **N**ec ut beatus
ille perorauit exclamans rup-
tis vitalibus cordis uenis spira-
tum exalauit. **S**ed et de fra-
tre uolando priore ordinis pre-
dicatorum in argentina ciuita-
te theutonie rem mirabilissimā
et deuotam proprijs oculis ui-
di. hic ut fratres michi testa-
tissima ueritate narrauerunt
semper fere siue gradiens siue
sedens pollice signum crucis in
pectore depingebat. **C**ontigit
autem ut magunciam ueniens
infirmicate decumberet. et in
grauescente morbo cum mira
alacritate spiritus moreretur
et apud fratres minores sepe-
lietur ibidem. **N**ondum enim
tunc fratres predicatorum in
eadem ciuitate locum habebāt.
Quo audito fratres in argenti-
na duos fratres pro fratre de-
functi corpore dixerunt. sed
frustra quia fratres minores

sepulchrum reddere noluerūt. **C**ō-
tigit autem post ānos paucos
ut fratribus minoribus ab locū
aliū transeuntibus fratres ite-
rum de argentina duos fratres
in magunciam pro dicto prio-
ris corpore destinarent. qui si-
ne contradictione acceptis rel-
assumptis ossibus in argenti-
nam prospere redierūt. **Q**uid
plura. **O**ssa diligēcius fratres
abluētis os pectoris cui ex utra-
q; parte coherent costae superi-
us insignitum cruce operosissi-
ma reppererunt et hoc quasi sac-
tum cordis interius. **E**rat autē
crux ut ipse ad hoc uidentium
quadraginta miliaribus labora-
ui et uidi oculis. uidi ī cassis me-
dio ex substantia ossea spissitu-
dinem euidentissimam eleuata
tabus superioribus brachijs cru-
cis equalis longitudinis et in
feriori brachio decentissime lō-
giori. extremitates uero trium
brachiorum superiorum instar
repandi lilij reuolutas. et bra-
chiū inferius quasi truncato de-
bet insigi exauiatum habebat.
Quid igitur in signo corporee
crucis in osse pectoris. nisi mor-
tis crux in mente prius habita
stigmata passionis. **E**t quid
in folijs repandi lilij in crucis
extremitatib; nisi mundissime

castitatis insigne quod ad memo-
riam mortis casti fideatissime
fixum gerebat in carne. **N**oui
secreta in brabancie partibus
prærogative sanctitatis puellam
de qua per veridicos fratres ordi-
nis predicatorum manifestissi-
me probatum est. quod per assiduam
meditationem passionis et vul-
nerum casti in latere eius vuln-
ingens per plures annos appa-
ruerat. et de ipso vulnere sanguis
fere continue in multa quantita-
te profluxit. Cuius itaque sang-
uinis particulam ab evidenciis
tanti miraculi vidimus diu in vi-
treo vase servatam. nec coloris
mutasse speciem. vel odorem. **A**d
idem de quodam martire prope
nostra tempora veridica relatione
suscepi. quia cum captus auidam
gentili tyranno serviret. et ille
eum honestissime tractaret. mar-
tir autem gemebundus incede-
ret. miratus causam tristitiae quaerit
et quare autem servis aliis non gau-
deret. Cui martir. cum aliis in-
quit gaudeo. sed semper tristis in-
cedo. quia dei mei memor mortis
continue in corde meo eius passi-
onis stigmata porto. **H**oc mox
ut tyrannus audivit. graviter in-
dignatus et ego inquit expetere
que dixisti. **N**ec mora excepto
re vocato iube apto pectore mar-

tis cor eius euelli et per medullam
altro secari. **V**isitatum immo
tyranno cum suis res miranda conspi-
ciatur et pro sigillo patris una cor-
bis altera crucifigi christi ymagi-
nes. statim cepit. **Q**uo viso ty-
rannus mox credidit et cum omnibus
suis sacrum baptismum suscepit.
Quid mirum cum per prophetas a cri-
sto fuerit repropositum. **S**i pos-
sueris inquit per peccato animam
tuam videbis semen longevum. et in
manu tua voluntas domini dirigetur.
Quid est semen longevum nisi cri-
stianum nomen usque in consummationem
seculi dilatatum. **E**t quod est in ma-
nu filii patris dirigere voluntatem
nisi fideles quosque confisos ad
fidem operibus bonis insistere et ad
regnum pertingere quod non habet
finem. **R**egem ergo bonum prelatum si
nos apud fideles habere et mori
contigerit iure nos testari nemo
sapientium reprehendet. immo potius
in boni prelati morte gaudentes
etiam scelestissimi quique quasi per
uos et nequissimos condemnabunt.
Nec de regibus apud hoc est prela-
tis fidelium dicta sufficiant. **N**unc
autem gratius ad apostolum populos
transeamus.

ExPLICIT LIBER PRIMUS
DE PRELatis tractans.